

Forskrift for graden doctor philosophiae (dr. philos.) ved Universitetet i Sørøst-Norge

Hjemmel: Fastsatt av styret ved Universitetet i Sørøst-Norge den 21. november 2019 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) §§ 3-2 og § 3-3 og forskrift 16. desember 2005 nr. 1574 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler § 11.

§ 1. Virkeområde

(1) Forskriften gjelder graden doctor philosophiae (dr. philos.), og gir regler om retten til å fremstille seg for dr. philos.-prøven og gjennomføringen av denne.

§ 2. Målsetting og innhold

(1) Graden dr.philos. er en ikke-veiledet doktorgrad, som skal kvalifisere for forskningsvirksomhet og annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt, arbeidsmåte og analytisk tenkning i samsvar med god vitenskapelig skikk og forskningsetiske standarder.

(2) Forskningsarbeidet og doktoravhandlingen er utført uten formell tilknytning til et av universitetets doktorgradsprogrammer.

(3) Dr.philos.-graden tildeles på grunnlag av:

- a. vitenskapelig avhandling
- b. doktorgradsprøve

Doktorgradsprøven består av to prøveforelesninger og et offentlig forsvar av den vitenskapelige avhandlingen, disputas. Den ene prøveforelesningen skal være over et tildelt emne, den andre etter et selvvalgt emne.

Merknad til § 2 - målsetting

Vedlagt lenke til de nasjonale forskningsetiske komitéene, med oversikt over både generelle og fag- og temaspesifikke forskningsetiske retningslinjer. Merk at det i tverrfaglige prosjekter kan være aktuelt å se til retningslinjer på flere fagområder.

Se også § 6 annet ledd.

[Generelle forskningsetiske retningslinjer](#)

§ 3. Ansvarsfordeling

(1) Universitetsstyret har det overordnede ansvaret for dr.philos.-graden, og fastsetter forskrift for graden.

(2) Rektor gis fullmakt til å tildele graden og utstede diplom, jf. § 16.

(3) Fakultetet fatter vedtak om godkjenning av den vitenskapelige avhandlingen, om den er verdig til å forsvares for graden dr.philos. og om doktorgradsprøven kan godkjennes, jf. §§ 10 og 15.

§ 4. Retten til å fremstille seg

(1) Rett til å fremstille seg til prøven for dr.philos.-graden har den som er statsborger i et nordisk land, og har avlagt eksamen av høyere grad.

(2) Søkere som ikke er nordiske statsborgere kan etter begrunnet og dokumentert søknad gis anledning til å fremstille seg for doktorgradsprøven dersom vedkommende har oppholdstillatelse, eller dersom avhandlingen tilfredsstillende ett eller flere av vilkårene nedenfor:

- a. behandler emner eller bygger på materiale som har direkte tilknytning til Norge
- b. har sterk tilknytning til norsk forskning innen fagområdet
- c. er utført under opphold ved norsk universitet eller forskningsinstitusjon, eller i særlig kontakt med norske forskere.

(3) Fakultetet kan i særlige tilfeller gi søkere som ikke har avlagt eksamen av høyere grad adgang til å fremstille seg til doktorgradsprøven dersom denne kan godtgjøre tilsvarende kvalifikasjoner.

(4) Fakultetet kan stille krav om at søkere gjennomfører og består særskilte emner eller kurs før det gis adgang til bedømmelse av doktorgradsarbeidet.

(5) Det gis ikke rett til å fremstille seg for prøven i et fagområde hvor kandidaten allerede har en norsk eller nordisk doktorgrad.

(6) Som hovedregel gis det ikke anledning til å fremstille seg for doktorgradsprøven så lenge søkeren er aktiv student på et veiledet doktorgradsprogram. En søker som har avsluttet en veiledet ph.d.-utdanning uten oppnådd doktorgrad, kan tidligst fremstille seg for en dr. philos.-grad to år etter avslutning.

Merknad til § 4 – retten til å fremstille seg

(2) Omfatter både midlertidig og permanent oppholdstillatelse. En midlertidig oppholdstillatelse må være gyldig under hele doktorgradsvurderingen.

(3) Dette skal forstås som en snever unntaksbestemmelse, jf. ordlyden «særlige tilfeller». Det åpnes ikke opp for en ren realkompetansevurdering, men dette kan inngå som et element i totalvurderingen. Det påhviler søkeren å framlegge dokumentasjon på at vedkommende har tilsvarende kvalifikasjoner, og avhandlingen kan ikke bedømmes før slik tillatelse er gitt.

(4) Kravet om opplæring kan gjelde for alle søkere, uavhengig av bakgrunn for retten til å fremstille seg, jf. annet og tredje ledd. Disse kandidatene vil være å anse som privatister ved en eventuell eksamensgjennomføring av studiepoenggivende emner, jf. forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Sørøst-Norge § 1-1 første ledd.

§ 5. Søknad og krav til dokumentasjon

(1) Søknad om bedømming av avhandlingen sendes til forskningsadministrasjonen ved Universitetet i Sørøst-Norge.

(2) Søknaden skal inneholde:

- a. avhandlingen leveres i fem eksemplarer
- b. dokumentasjon på tidligere utdanning eller dokumentasjon på kvalifikasjoner tilsvarende høyere utdanning
- c. oversikt over tidligere vitenskapelige arbeider
- d. dokumentasjon på at nødvendige tillatelser er innhentet
- e. medforfattererklæringer
- f. erklæring om at avhandlingen ikke er til vurdering ved en annen utdanningsinstitusjon, eller inngår i en tidligere godkjent grad
- g. erklæring om hvorvidt avhandlingen leveres inn til bedømmelse for første gang, eller om den leveres til bedømmelse i omarbeidet versjon jf. § 11
- h. begrunnelse for søknad om å innlevere avhandlingen på annet språk enn norsk, svensk, dansk eller engelsk
- i. dokumentasjon i henhold til § 6 sjette ledd

(3) Fakultetet gis fullmakt til å beslutte om det skal innhentes supplerende dokumentasjon.

(4) Fakultetet fatter vedtak om kandidaten har rett til å få doktorgradsarbeidet bedømt, og kan avvise søknaden dersom det er åpenbart at avhandlingen ikke holder høy nok vitenskapelig kvalitet og vil bli underkjent av en sakkyndig komité.

Merknad til § 5 – søknad og krav til dokumentasjon

Ikke-nordiske statsborgere må legge ved dokumentasjon på avhandlingens tilknytning til Norge, jf. også § 4 annet ledd.

(1) Kontaktinformasjon for søkerne skal løpende ligge tilgjengelig på www.usn.no.

Forskningsadministrasjonen foretar mottakskontroll og vurderer hvilket fakultet søknaden skal vurderes ved. Dersom det foreligger tvil om faglig tilhørighet vil forskningsadministrasjonen før formell oversendelse avklare dette med de aktuelle fakultet. Det føres institusjonell statistikk over innkomne søknader.

(2) Det presiseres at det kun er adgang til å foreta én ny innlevering i omarbeidet versjon dersom avhandlingen underkjennes ved første gangs innlevering.

(3) Krav til supplerende dokumentasjon kan være på enkeltsøkernivå, eller generelle krav til alle søkere.

(4) Fakultetet skal fatte et enkeltvedtak med henvisning til hjemmelen i § 5, og begrunne avgjørelsen. Vedtak om avvisning om fremstilling for doktorgradsprøven kan påklages, jf. § 17, og skal oversendes klagenemnda dersom fakultetet ikke finner grunnlag for omgjøring.

§ 6. Krav til avhandlingen

- (1) Avhandlingen må omhandle tema som har relevans til et av Universitetet i Sørøst-Norges fagområder.
- (2) Avhandlingen skal være et selvstendig, vitenskapelig arbeid på et høyt nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering, metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og framstillingsform. Avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ligge på et faglig nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.
- (3) Avhandlingen skal oppfylle nasjonale og internasjonale standarder med hensyn til etiske og forskningsetiske krav.
- (4) Fraværet av krav til godkjent opplæringsdel skal kompenseres ved at avhandlingsarbeidet er mer omfattende enn det som kreves i de organiserte doktorgradsprogrammene.
- (5) Avhandlingen kan bestå av en sammenstilling av flere vitenskapelige artikler, eller en monografi. Dersom avhandlingen består av flere vitenskapelige artikler, skal det redegjøres for sammenhengen mellom dem og gis en gjennomgang av litteraturen på fagområdet.
- (6) Det skal skrives et sammendrag av avhandlingen.
- (7) Arbeidene skal som hovedregel ikke være eldre enn 10 år.
- (8) Del av fellesarbeid kan godtas til bedømmelse, også som ett av flere arbeider, forutsatt at det representerer en selvstendig innsats som kan identifiseres i den utstrekning det er nødvendig for vurderingen. I slike tilfeller skal det normalt innhentes erklæringer fra de øvrige forfattere og andre som har fulgt arbeidet, slik at kandidatens innsats kan identifiseres.
- (9) Avhandlingen skal som hovedregel være skrevet på et skandinavisk språk eller på engelsk. I særskilte tilfeller kan det etter begrunnet søknad aksepteres å benytte et annet språk.
- (10) Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig.
- (11) Deler av avhandlingen kan ikke tidligere ha inngått i grunnlaget for bedømmelsen av andre gradsoppgaver. Slike deler kan likevel inngå dersom disse kun utgjør en mindre del av avhandlingen.
- (12) Et arbeid eller deler av et arbeid som er til vurdering for doktorgraden ved et annet norsk universitet eller høyskole kan ikke innleveres.
- (13) Et arbeid eller deler av et arbeid som inngår i en tidligere avlagt doktorgrad, kan ikke inngå i grunnlaget for vurderingen, selv om arbeidet innleveres i omarbeidet versjon.
- (14) Et arbeid eller deler av et arbeid som tidligere er vurdert ved Universitetet i Sørøst-Norge eller annet norsk universitet, kan tidligst leveres inn i omarbeidet versjon to år etter at arbeidet er underkjent.

Merknad til § 6 – Krav til avhandlingen

- (6) Sammendraget skal inngå i selve avhandlingen.
- (7) Arbeider eldre enn 10 år kan likevel godkjennes dersom disse inngår som et viktig premiss for helheten i forskningsarbeidet og fremdeles er faglig relevant. Kandidaten skal redegjøre for dette i søknaden, jf. § 5 annet ledd.

(9) Med skandinavisk språk mener norsk, svensk og dansk. Bruken av ordene «som hovedregel» indikerer at det kan gjøres unntak i særlige tilfeller for språkkravet. Dette kan f.eks. gjelde for avhandlinger hvor forskningsfronten er knyttet til et annet språk.

(13) Med omarbeidet versjon menes endringer i det vitenskapelige innholdet, som f.eks. datagrunnlaget, metode og analyser.

§ 7. Innlevering av avhandling

(1) Når kandidaten i medhold av § 5 har fått adgang til å fremstille seg for dr.philos.-graden skal kandidaten innlevere avhandlingen på den måten som fastsettes av fakultetet.

(2) Sammen med avhandlingen skal det leveres en kortfattet beskrivelse som kan tjene som pressemelding. Avhandlingen skal være gjort offentlig tilgjengelig senest en måned før disputasen holdes.

(3) Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det kan godkjennes til å forsvares for doktorgraden. Etter innlevering har kandidaten kun anledning til å foreta rettinger av formell art, forutsatt at det sendes inn en oversikt over samtlige rettinger som er foretatt i det innleverte arbeidet.

Merknad til § 7 – Innlevering

(1) Fakultetet fastsetter nærmere bestemmelser om innlevering av avhandlingen, og beslutter blant annet antall eksemplarer kandidaten skal innlevere, herunder hvor mange eksemplarer som skal oversendes til Universitetsbiblioteket.

(3) Søknad om retting av formelle feil må leveres inn senest 6 uker før det offentlige forsvaret av avhandlingen. Oversikten over rettinger skal normalt foreligge senest en måned før disputasen.

§ 8. Oppnevning av bedømmelseskommité

(1) Fakultetet oppnevner en sakkyndig komité på minst tre medlemmer. Bedømmelseskommitéen skal som hovedregel settes sammen slik at:

- a. begge kjønn er representert
- b. minst to av medlemmene skal være uten tilknytning til Universitetet i Sørøst-Norge
- c. minst ett av medlemmene bør komme fra en utenlandsk institusjon
- d. minst ett av medlemmene er fast ansatt ved Universitetet i Sørøst-Norge
- e. alle medlemmene har doktorgrad eller tilsvarende kompetanse
- f. flertallet i bedømmelseskommitéen er eksterne medlemmer.

(2) Fakultetet oppnevner komitéens leder.

(3) Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 jf. § 10 gjelder for komitéens medlemmer.

(4) Kandidaten orienteres om komitéens sammensetning, og skal gis anledning til å inngi merknader til sammensetningen.

Merknad til § 8 – Oppnevning av bedømmelseskomiteé

(1) Dersom kriteriene fravikes, skal dette begrunnes særskilt.

b. med institusjon menes både utdannings- og forskningsinstitusjoner.

(3) Habilitetsreglene medfører blant annet at en som har medforfatterskap med søker ikke kan være medlem av komitéen.

(4) Kandidaten skal gis en kort frist, normalt ikke lengre enn en uke, på å gi eventuelle innspill til sammensetningen av komitéen.

§ 9. Bedømmelseskomiteéns innstilling

(1) Bedømmelseskomiteéen avgir normalt innen tre måneder etter at avhandlingen er mottatt innstilling på om denne er verdig til å forsvares for doktorgraden. Innstillingen med eventuelle dissenser og individuelle uttalelser stiles til fakultetet, og skal så snart som mulig oversendes kandidaten som gis en frist på minimum 10 dager til å fremlegge skriftlige merknader til innstillingen

(2) Dersom kandidaten har merknader som kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, skal merknadene forelegges bedømmelseskomiteéen før fakultetet avgjør hvorvidt avhandlingen skal tillates forsvart.

Merknad til § 9 - Bedømmelseskomiteéns innstilling

Bedømmelseskomiteéen kan be om at fakultetet innhenter supplerende dokumentasjon og informasjon.

(1) Med 10 dager menes ti kalenderdager. Dissenser skal dokumenteres og begrunnes. Fakultetet oversender komitéens innstilling til kandidaten.

§ 10. Fakultetets behandling av bedømmelseskomiteéns innstilling

(1) På bakgrunn av bedømmelseskomiteéns innstilling fatter fakultetet vedtak om hvorvidt avhandlingen er verdig til å forsvares.

(2) Dersom fakultetet finner at det foreligger begrunnet tvil om bedømmelseskomiteéns innstilling, eller innstillingen er gitt med dissens, kan fakultetet be om en nærmere redegjørelse fra bedømmelseskomiteéen og/eller oppnevne inntil to nye sakkyndige som vurderer avhandlingen.

(3) Kandidaten skal gis anledning til å inngi merknader til eventuelle tilleggsuttalelser fra bedømmelseskomiteéen eller vurderinger fra nye sakkyndige. Det skal gis en frist på minimum 10 dager til å fremlegge skriftlige merknader til tilleggsuttalelsen.

4) Kandidaten underrettes skriftlig om det endelige vedtaket.

§ 11. Ny innlevering

(1) En avhandling som ikke har blitt funnet verdig til forsvar kan etter søknad bedømmes i omarbeidet versjon, tidligst seks måneder etter avhandlingen ble vurdert første gang.

(2) Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Merknad til § 11 – Ny innlevering

(1) Med omarbeidet menes at avhandlingen er endret også i faglig innhold, og må derfor avgrenses mot adgangen til å foreta formell retting etter § 7 tredje ledd (første gangs bedømming).

Det er den samme komitéen som vurderer den omarbeidede avhandlingen. Merk at kandidaten ved søknad om ny bedømming må inngi erklæring om hvorvidt avhandlingen leveres inn til bedømmelse for første eller andre gang, jf. § 5 annet ledd bokstav g.

§ 12. Krav til den trykte avhandlingen

(1) Når avhandlingen er besluttet verdig til å forsvares skal kandidaten levere avhandlingen til fakultetet i standardisert format og i henhold til fakultetets gjeldende bestemmelser.

(2) Kandidaten skal levere et kortfattet sammendrag av avhandlingen på norsk og på engelsk. Dersom den er skrevet på et annet språk enn norsk eller engelsk skal det i tillegg leveres et sammendrag på avhandlingens språk. Sammendraget skal følge avhandlingen og publiseres sammen med denne.

Merknad til § 12 – Krav til den trykte avhandlingen

(1) Fakultetet skal i vedtaksbrevet, hvor det informeres om at avhandlingen er funnet verdig til å forsvares, også informere kandidaten om de nærmere kravene til den trykte avhandlingen. Dette kan også informeres om på USNs nettsider, hvor det skal ligge samlet informasjon om dr.philos.-graden.

(2) Dette er for å gjøre avhandlingen og resultatet kjent i forskningsmiljøene i både inn- og utland.

§ 13. Offentliggjøring av avhandlingen

(1) Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to uker før fastsatt dato for offentlig forsvar, i den form den ble innlevert til bedømmelse.

(2) Ved publisering av avhandlingen skal kandidatene følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjoner.

(3) Dr.philos.-kandidater som er ansatt ved Universitetet i Sørøst-Norge når de søker om å fremstille seg for graden, skal ved publisering av avhandlingen følge hovedregelen for kreditering ved universitetet, og oppgi Universitetet i Sørøst-Norge som adressat dersom publikasjonen er et produkt av arbeid utført i stillingen. Dette gjelder også arbeider som helt eller hovedsakelig er utført som del av en dr.philos.-avhandling, men som publiseres etter disputasen.

Merknad til § 13 – Offentliggjøring av avhandlingen

(1) Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring og publisering av en dr.philos.-avhandling.

§ 14. Prøveforelesninger

(1) Dersom arbeidet finnes verdig til å forsvares for doktorgraden, skal doktoranden holde to offentlige prøveforelesninger, en over et selvvalgt emne og en over et oppgitt emne. Doktoranden meddeler tittel på prøveforelesning for selvvalgt emne til fakultetet én måned før disputasen. Emne for prøveforelesning over oppgitt emne besluttet av bedømmelseskomitéen, og kunngjøres for doktoranden 14 dager før prøveforelesningen.

(2) Bedømmelseskomitéen vurderer prøveforelesningene, og dersom disse er tilfredsstillende skal doktoranden gjennomføre et offentlig forsvar av doktorgradsarbeidet (disputas) jf. § 15.

(3) Prøveforelesningene skal skje på det språket avhandlingen er skrevet på, med mindre fakultetet etter begrunnet søknad godkjenner et annet språk.

(4) Dersom en eller begge prøveforelesninger blir underkjent kan doktoranden etter begrunnet søknad gis anledning til å gjennomføre disse på nytt, normalt innen seks måneder.

Merknad til § 14 – Prøveforelesninger

Med doktorand menes en kandidat som har fått vedtak om at den innleverte avhandlingen er funnet verdig til forsvar.

(1) Formålet med prøveforelesningene er å vurdere doktorandens evne til å formidle forskningsbasert kunnskap i relasjon til målgruppen viderekomne studenter i faget. Både det faglige innholdet og evnen til å formidle vil bli tillagt vekt under bedømmingen av prøveforelesningene.

§ 15. Disputas

(1) Disputasen skal som hovedregel avholdes innen to måneder etter at avhandlingen er funnet verdig til å forsvares, og skal avholdes på det språk avhandlingen er skrevet på med mindre fakultetet etter begrunnet søknad godkjenner et annet språk.

(2) Disputasen skal være offentlig og det skal være to opponenter oppnevnt av fakultetet. Opponentene skal som hovedregel være medlemmer av bedømmelseskomitéen, men fakultetet kan i særlige tilfeller oppnevne opponenter som ikke er medlemmer av bedømmelseskomitéen.

(3) Disputasen skal ledes av dekan, som kort skal gjøre rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen og prøveforelesningene. Doktoranden gjør deretter rede for hensikten med, og resultatet av den vitenskapelige undersøkelsen.

(4) Første opponent innleder opposisjonen, før doktoranden gis anledning til å forsvare avhandlingen. Etter at begge opponenter har avsluttet sin opposisjon gis de øvrige tilstedeværende anledning til å kommentere ex auditorio.

(5) Etter gjennomføring av disputasen foretar bedømmelseskomitéen en samlet vurdering av hele doktorgradsprøven.

(6) Dersom disputasen ikke godkjennes kan ny disputas etter begrunnet søknad først avlegges etter seks måneder.

(7) Fakultetet fatter vedtak om godkjenning av doktorgradsprøven på bakgrunn av bedømmelseskomitéens innstilling.

Merknad til § 15 – Disputas

(1) Disputasen avholdes normalt på ett av USNs campus.

(4) Tilstedeværende som ønsker å delta i drøftingene må gi melding til disputasens leder innen et fastsatt tidspunkt, kunngjort ved åpningen av disputasen.

(5) Bedømmelseskomitéen sender deretter en innberetning til fakultetet der den gjør rede for hvordan prøveforelesningene og forsvaret av avhandlingen er vurdert. Innberetningen skal konkludere med om doktorgradsprøven samlet sett er godkjent/ikke godkjent.

(6) Gjelder seks måneder etter første disputas, og skal fortrinnsvis vurderes av den opprinnelige bedømmelseskomitéen.

§ 16. Kreering og diplom

(1) På grunnlag av innberetning fra bedømmelseskomitéen og fakultetets vedtak om at doktorgradsprøven er godkjent, kreerer rektor doktoranden til doktor og sørger for utstedelse av diplom.

(2) Tittelen på avhandlingen skal fremgå av diplommet.

§ 17. Klage

(1) Avslag på søknad om adgang til bedømmelse, eller ikke godkjent avhandling, prøveforelesning eller forsvar, kan påklages etter reglene i forvaltningslovens §§ 28 til 36. Begrunnet klage sendes fakultetet.

(2) Fakultetet kan oppheve eller endre det påklagde vedtaket dersom klagen finnes begrunnet. I Dersom vedtaket opprettholdes fremmes saken for klagenemnda ved Universitetet i Sørøst-Norge til endelig avgjørelse.

(3) Klagenemnda kan prøve alle sider ved det påklagde vedtaket.

§ 18. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.